

VEŘEJNÝ SÁL HRANIČÁŘ

ZPRÁVA O ČINNOSTI SPOLKU 2021

Veřejný sál Hraničář, spolek
Prokopa Diviše 1812/7
Ústí nad Labem 400 01

IČ: 028 16 091

<http://hranicar-usti.cz>

VEŘEJNÝ SÁL HRANIČÁŘ

Veřejný sál Hraničář je otevřenou platformou propojující současné umění a kulturu s každodenním životem, je kulturním centrem, které propojuje kulturní, společenské a vzdělávací instituce, sdružení a spolky v regionu a motivuje je ke vzájemné spolupráci a programu. Je prostorem pro kreativní lidi, kteří potřebují reflektovat jak komunitní, tak celospolečenské změny uměleckými prostředky a jsou schopni svým entuziasmem obohacovat veřejný prostor o neotřelé a kvalitní myšlenky. Zaměřuje se na širokou cílovou skupinu diváků od předškolního věku až po seniory, stejně tak na odbornou i širokou veřejnost. Jeho snahou je propojovat soukromý, státní i neziskový sektor formou kulturních a společenských aktivit. Hraničář se nebojí otevírat kritická témata, která jsou v naší společnosti aktuální. Přesto jasně deklaruje svou politickou nestrannost. Veřejný sál Hraničář je společenstvím tvůrčích lidí, kteří chtějí spolu s dalšími Ústečany svobodně žít přítomnost a hledat, třeba i odvážné, vize pro své město.

Spolek je od března 2014 provozovatelem budovy bývalého kina Hraničář, kterou s pomocí dobrovolníků z celé ČR zrekonstruoval, upravil a po více než čtyřech letech znovu otevřel pro veřejnost jako scénu pro kino, výstavní činnost umělecké galerie, přednášky, koncerty, workshopy, výtvarné dílny, divadlo, koncerty a další kulturně společenský program. Během dvou let se stal největším poskytovatelem kultury ve městě Ústí nad Labem. V roce 2021 i přes nepřízeň pandemie nabídl **343 kulturně společenských pořadů**, které **navštívilo na 10 000 diváků**. Vedle vlastního kulturního programu nabízí veřejnosti i pořadatelům široké možnosti vyžití pronájmu pro další kulturní pořady.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLKU

Členové spolku (31)

Aleš Bárta	Richard Loskot	Erika Šperlová
Jitka Gazdová	Pavčina Loskotová	Jana Stejskalová/Matoušková
Magdalena Gurská	Aleš Loziak	Ondřej Suchý
Martin Hausenblas	Tomáš Lumpe	Renata Vášová-Kutinová
Jiří Hölzel	Miloš Makovský	Anna Wünschová
Martina Johnová	Franta Marek	Karolína Žákovská
Josef Kadeřábek	Irena Moudrá Wünschová	Ivana Zochová
Karel Karika	Štefan Pecko	David Mikulecký
Miloslav Kolenatý	Tomáš Petermann	Barbora Kropáčková
Markéta Krejčová	Lukáš Pokorný	
Martin Krsek	Barbora Řebíková	

Správní rada

Tomáš Petermann	předseda správní rady
Martina Johnová	místopředsedkyně správní rady
Aleš Loziak	výkonný ředitel
Lukáš Pokorný	
Tomáš Lumpe	

Dozorčí rada

Aleš Bárta	předseda dozorčí rady
Karolína Žákovská	
Miloslav Kolenatý	

Tým Veřejného sálu Hraníčář

Aleš Loziak	výkonný ředitel
Martina Johnová	kurátorka a produkční Galerie Hraníčář
Barbora Kropáčková	programový produkční
Tomáš Peteramnn	produkce, pronájmy
Lucie Netušilová	asistentka vedení, fundraising
Petr Kuneš	produkce filmových pořadů
Tomáš Lumpe	technické zajištění, fotograf, media
Lukáš Pokorný	PR marketing, sociální sítě, produkce filmových pořadů
Magdalena Gurská	grafička
Jiří Pletánek	jevištní technik, zvuk, světla
Ivana Abid	úklid

Dobrovolníci

Aleš Bárta (koordinátor)	Markéta Krejčová	Dana Tamchynová
Jitka Polanská	Eva Vogelová	Tereza Brožová
Rozálie Kotková	Kateřina Nová	Marie Stanková
Vít Řezáč	Klára Vlachová	Vojtěch Kučera
Barbora Kučerová	Adéla Stoklasová	Erika Šperlová
Lucie Formanová	Sabina Štíchová	Franziska Gütgemann

ZPRÁVA O ČINNOSTI

V roce 2021 spolek uskutečnil nebo se spolupodílel na 343 kulturních akcí, které navštívilo téměř 10 000 diváků.

Dramaturgický plán Veřejného sálu Hraničář vychází z možností víceúčelového sálu, akcentuje tradici původního účelu budovy (kino, spolkový sál). Zaměřuje se na širokou cílovou skupinu diváků od předškolního věku až po seniory, stejně tak na odbornou i širokou veřejnost. Jeho snahou je propojovat soukromý, státní i neziskový sektor formou kulturních a společenských aktivit. Hraničář je kulturním centrem, které propojuje kulturní, společenské i vzdělávací instituce, sdružení a spolky, a motivuje je ke vzájemné spolupráci a programu. Celoroční kulturní aktivity zahrnují provoz kina, galerie a doprovodného programu, přednáškovou a vzdělávací činnost a produkci hudebních, divadelních a tanečních vystoupení.

Prostřednictvím výstav současného českého i mezinárodního umění představuje aktuální celospolečenská témata a otevírá nad nimi diskuzi prostřednictvím půlročních výstavních cyklů. Zvolené téma nahlíží na aktuální celospolečenské otázky mezioborově a interdisciplinárně. V roce 2021 byla realizován tematický výstavní projekt **Světlo**, jež se zabýval studiem vlivu osvětlení na živou přírodu, pozitivnímu i negativnímu vlivu světla na lidské zdraví či roli různých forem světla v urbanismu.

Veřejný sál Hraničář se profiluje vlastními autorskými projekty jako je festival **Léto na ulici**, **Festival ilustrace a komiksu** (FIK), **umělecké sympozium** zabývající environmentální tematikou spojenou s krajinou severozápadních Čech, komentované autorské procházky **Pěšky Ústím**, online magazín **Weblog**, **Podcast Hraničář** aj. a samostatnými ucelenými pořady mezi něž patří stálá nabídka **Kina Hraničář** a jeho profilové pořady **Klubové kino**, **Film a společnost**, **Nedělní filmová odpoledne s výtvarnou dílnou** či **Školní kinoakademi**. V roce 2021, jako každý rok, hostil festival dokumentárních filmů **Jeden svět** (30. 10. 2021), festival dokumentárních filmů **ElbeDock** (30. 9. — 1. 10. 2021), či v Ústí nad Labem silně etablovaný divadelní festival **Kult**.

V roce 2021 jsme spolupracovali s řadou místních, národních i mezinárodních organizací, státních i nestátních organizací, spolků, komunit, jednotlivců a dalších subjektů: Ministerstvo kultury České republiky, Statutární město Ústí nad Labem, Goethe Institut, Collegium Bohemicum, NUT produkce (Elbe Dock), Člověk v tísni (Jeden svět), Nadace české architektury, Státní fond kultury, etc. galerie, Artmap, Artalk, Artyčok.tv, romea.cz, AraArt, CEPRONIV (centrum pro odporu výuky německého jazyka a interkulturního vzdělávání), Fakulta umění a designu UJEP, Dobrovolnické centrum v Ústí nad Labem, ZUŠ Evy Randové, ZŠ Trmice a mnoho dalších.

Oživení veřejného prostoru patří mezi stěžejní téma Veřejného sálu Hraničář.

Významným projektem je zejména **Festival Celý léto na ulici** (červenec—srpen) a projekt **Forget Heritage** (ve spolupráci se Statutárním městem Ústí nad Labem), jehož součástí je venkovní mobiliář a venkovní videoprojekce na přilehlou plochu před vstupem do budovy. Videoprojekce jsou inspirovány *Ústeckými NEJ* a k jejich realizaci jsou oslovováni současní výtvarní umělci, grafici a ilustrátoři.

Spolek vydal v červenci 2021 páté číslo vlastního tematického **Časopisu Hraničář**, který je koncipován jako průvodce uplynulé sezóny. Poukazuje na důležitá témata regionu i samotného města a umožňuje tím čtenáři hlubší vhled do problematiky a ukazuje možné vize odborníků, kteří se tématy dlouhodobě zabývají.

Dlouhodobým cílem spolku je vytvořit z bývalé budovy kina Hraničář stabilní veřejnou kulturní instituci mezinárodního významu s profesionálním zázemím, nezávislou na proměnách politického prostředí, s ambicemi angažovaně zasahovat do sociokulturního prostředí vlastními názory, avšak bez politického zaujetí. V současné době je spolek v dlouhodobém nájmu. Naší prioritou je získat budovu do majetku spolku a snížit provozní náklady budovy vhodnou rekonstrukcí. Geografická poloha nabízí jedinečnou možnost dlouhodobé přeshraniční spolupráce vedoucí k prohlubování nejen česko-německých vztahů a internacionalizaci lokálního prostředí. Diverzifikací mezinárodní spolupráce chce Veřejný sál Hraničář posílit svou pozici v lokálním i mezinárodním měřítku a přispět tak k posílení socio-kulturního zázemí města Ústí nad Labem. Záměrem je vytvořit dlouhodobě udržitelnou koncepci kulturního provozu, která je základem pro dlouhodobé partnerství se státními a veřejnými institucemi, soukromým sektorem a dalšími neveřejnými subjekty.

NÁVŠTĚVNOST

/2021

	počet akcí	počet návštěvníků
kino	212	5 320
galerie, výstava včetně doprovodného programu	65	897
vlastní autorské projekty Pěšky Ústím, umělecké sympozium, Forget Heritage, Léto na ulici, FIK aj.	35	1395
ostatní kulturní produkce koncerty, divadlo, cestovatelské přednášky aj.	20	2000
program pro školy	7	754
	343	10 366

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT

/2021

Náklady [Kč]	Hlavní	Hospodářská	Celkem
Spotřebované nákupy a nak. služby	3 358 000	119 000	3 477 000
Osobní náklady	2 406 000	138 000	2 544 000
Daně a poplatky	12 000	25 000	37 000
Ostatní náklady	17 000	3 000	20 000
Odpisy, prod. majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	176 000	33 000	209 000
Náklady celkem	5 969 000	318 000	6 287 000

Výnosy [Kč]

	Hlavní	Hospodářská	Celkem
Provozní dotace	4 588 000		4 588 000
- Statutární město Ústí nad Labem	1 500 000		1 500 000
- MKČR Výtvarné umění	1 110 000		1 110 000
- MKČR Media a audiovize	150 000		150 000
- Úřad práce (ESF)	310 000		310 000
- Státní fond kultury	150 000		150 000
- Ústecký kraj	115 000		115 000
- Nadace české architektury	30 000		30 000
- Státní fond kinematografie	90 000		90 000
- Euroregion Elbe Labe	283 000		283 000
- Ostatní	850 000		850 000
Přijaté dary a příspěvky	173 000	1 000	174 000
Tržby za vlastní výkon a zboží	842 000	5400 000	1 382 000
Ostatní výnosy	109 000	529 000	638 000
Výnosy celkem	5 712 000	1 070 000	6 782 000

Výsledek hospodaření po zdanění

-257 000	+752 000	495 000
-----------------	-----------------	----------------

VYBRANÉ KULTURNÍ UDÁLOSTI, POŘADY A PROJEKTY /2021

KINO

Kino Hraničář nabízí komplexní filmově-vzdělávací cyklus, který je zaměřen na širokou cílovou skupinu od nejmenších dětí po seniory a má za úkol promyšleně seznámit širokou veřejnost s filmovým jazykem, přitáhnout pozornost mladých lidí k filmu jako interpretačnímu prostředku, umění a médiu. Filmová nabídka je členěna na několik filmových pořadů – Klubové kino, Film a společnost, Nedělní filmová odpoledne s výtvarnou dílnou, Školní kinoakademie. Pravidelně úterý a čtvrtky odpoledne a večer – dvě filmové projekce a každou druhou neděli odpoledne a večer dvě filmové projekce, čtvrtky nebo pátky jsou věnovány premiérovým uvedením nebo výrazným filmovým snímkům. Každé druhé nedělní odpoledne je věnováno rodičům s dětmi, kde kombinujeme filmovou projekci s následnou výtvarnou dílnou, divadlo, různé druhy workshopů (tanec, pohyb, divadlo, hudba) či tématické výtvarné dílny. Stálou nabídkou jsou krátké filmy z produkce iShorts a filmy z německy mluvících zemí Kino Aussig (ve spolupráci s Collegium Bohemicum). Filmová nabídka je určena pro širokou cílovou skupinu od dětí předškolního věku až po seniory. Kino Hraničář nabízí jedinou programovou alternativu k čistě komerčně zaměřené filmové produkci ústeckého multikina.

V lednu 2020 byla úspěšně implementována technologie DCI, která významně rozšířila dosavadní filmovou nabídku, zejména pak o premiérové filmové tituly, které do té doby nebylo možné z důvodů nedostatečné technologie nabízet. Technologie mj. zajistila potřebnou kvalitu a standard promítání filmových děl.

Ve spolupráci s Filmovou kanceláří Ústeckého kraje se nám společně podařilo v letech 2019–2022 uspořádat několik premiérových filmových projekcí českých filmů a seriálů za účasti jejich tvůrců a protagonistů (Úsměvy smutných mužů, Bourák, Most aj.). V této spolupráci budeme nadále pokračovat a propagovat město Ústí nad Labem jako atraktivní destinaci nejen pro filmová a televizní natáčení, ale především jako vhodné místo pro významné společenské události jakými jsou právě filmové premiéry.

1. 1. 2021 – 31. 12. 2021	Celkem 212 filmových projekcí, 5320 diváků
vybrané tituly	Smolný poch andb Pitomý porno, Nová šichta, Rok plný dramát, Žáby bez jazyka, Chlast, Nekorektní příběh, Ještě máme čas, Země Nomádů, Duše, Služebníci, První kráva, Bílá na bílé, Frem, Anny, Cruella, Léto v Kreuzbergu, Luca, Nikdo, Annette, Big Lebowski, Chyby, Svěrat českého rybolovu, Vítejte v česku, Okupace, Maják, Muž se zaječímá ušima, Reminiscence, Zátonek, Parazit, Gogo, Nebe, Cesta domů, Zelený rytíř, Quo vadis, Aida, Karel, Moje slunce Mad, Lidi krve, Raffael, Soused a další...

NEDĚLNÍ FILMOVÁ ODPOLEDNE S VÝTVARNOU DÍLNOU

Koncept programu je založen na filmové projekci s následnou výtvarnou dílnou. Výběr filmu se neorientuje na běžnou komerční projekci, naopak vyhledává kvalitní filmová díla (pohádky, animované filmy), která mohou pozitivně ovlivnit vývoj dětského diváka. Při výběru filmů je mj. zohledňováno půlroční téma Veřejného sálu Hraničář. Dílna tematicky navazuje na film, v dílně se s tématem pracuje, téma posouvá, dítě má možnost si téma prožít a zpracovat pomocí výtvarného vyjádření. Dílna předpokládá aktivní účast doprovodu dítěte (rodič, prarodič apod.). Její snahou je na jedné straně připravit prostor pro rozvoj kreativity, emocionálního a estetického vnímání, na straně druhé prohlubovat multigenerační vztahy – dítě–rodič, dítě–prarodič, a to pomocí vzájemné spolupráce dospělého a dítěte, jež zahrnuje kooperaci, společné řešení problémů během práce a následně společný výsledek. Program je veden zkušeným lektorem.

vybrané filmové tituly	Dílili v Paříži, Gordon a Paddy, Psí poslání, Pat a Mat: Zimní radovánky, Mirai, dívka z budoucnosti, Cesta do pravěku, Pohádka naruby, Dumbo, Kniha džunglí, Fany a pes a další.
------------------------	---

KREATIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ KULTURNĚ-EDUKATIVNÍ CYKLUS POŘADŮ PRO ŠKOLY

Ucelený program pro MŠ, ZŠ/ZUŠ a SŠ doplňující předškolní a školní výuku s ohledem na Rámcové vzdělávací programy, zejména průřezová témata. Hlavním cílem programu je využití potenciálu zapojených dětí školských zařízení v oblasti rozvoje kreativity a jejich budoucího uplatnění v kulturně kreativních odvětvích (KKO). Program zároveň podporuje současné umělce, kteří jsou z větší části lektory dílčích aktivit. Prostřednictvím různých uměleckých forem a přítomností umělce jako lektora nabízí kreativní přístup k probíranému učivu a jeho poznání skrze tvůrčí činnost. Program seznamuje žáky všech věkových kategorií se současnými sociálními a environmentálními tématy společnosti, či prohlubuje jejich stávající kompetence. Formou tvůrčích přístupů se snaží změnit přístup dítěte k současným technologiím z role pasivního příjemce na aktivního tvůrčího jedince.

Galerie Hraničář nabízí výtvarné dílny a galerijní animace jejichž smyslem je obohatit výuku o přímý kontakt s uměleckým dílem, navazovat vztah s uměním, příp. s umělcem, posilovat vizuální gramotnost žáka, propojovat teorii s praxí. Nejčastěji je umělecké dílo zprostředkováno pomocí zážitku, tvořivé činnosti a diskuze. Zároveň přibližuje současnou galerijní činnost vč. jejího přesahu směřující k multioborovému zkoumání daných témat. V oblasti audiovizuální výchovy promyšleně seznamuje žáky a studenty s filmovým jazykem s cílem přitáhnout jejich pozornost k filmu jako interpretačnímu prostředku, umění a médiu. V rámci filmové nabídky nabízí program společně s filmovou projekcí přednášky či úvodní tematická slova k danému filmu, stejně tak setkání s tvůrci či protagonisty filmu.

Kinematografie, vybrané tituly	Havel, Zátonek, Abstinents, Palach, V síti: za školou a další. Celkem 8 filmových projekcí pro školy, 1363 diváků.
Galerie	komentované prohlídky výstavy, galerijní animace
Kreativní dílny	Workshop Pyrografie, Plošková animace

HUDEBNÍ KONCERTY

Mezi standardní kulturní nabídku Veřejného sálu Hraničář patří hudební produkce různorodého žánru. Nicméně snahou Hraničáře není přivádět jen osvědčená hudební uskupení patřící do celorepublikového main-streamu, ale naopak zvát stylově osobité hudební projekty z celého světa.

vybrané produkce	Houpací koně a Aran Epochal, Řehole, Demowave, Astronomy, Frankie and the Deadbeats, Stříbrný Rafael, KUF, Ventolín, Toyota Vangelis a další.
------------------	---

DIVADLO / TANEC / PERFORMANCE

vybraná představení	Maichal Záhora: Generace X Léto v pohybu #1-#3 (letní pohybové performance) Fuga 89 Bydlet Ústí Studio Hrdinů: Kacířské eseje (KULT) Divadlo pod Palmovkou: Bezruký Frantík (KULT)
---------------------	---

I přesto, že se Hraničář neprofiluje na divadelní a performativní umění, je tento žánr nedílnou součástí celoročního dramaturgického plánu. Vážíme se možnosti každý rok v prostorách Hraničáře hostit významný divadelní festival **KULT**. Jako autoři každý rok realizujeme v rámci festivalu *Celý léto na ulici* serii performativních představení s názvem **Léto v pohybu**.

FORGET HERITAGE

Projekt „Forget Heritage“ („Zapomenuté dědictví“) je tříletý projekt běžící v rámci operačního programu Interreg CENTRAL EUROPE, který odstartoval v červnu 2016. Hlavním cílem projektu je podpora spolupráce mezi městy střední Evropy s cílem určit inovativní, reprodukovatelné a udržitelné modely řízení spolupráce veřejného a soukromého sektoru v péči o historické památky a jejich zhodnocování skrze zřizování kulturních a tvůrčích společností. V rámci projektu se vytvářejí nástroje pro zlepšení řízení historických lokalit a nástroje k posílení zapojení občanů v historických lokalitách. Dalším výstupem projektu je model vzdělávání pro řízení historických lokalit, implementace školení pro zaměstnance veřejné správy a pracovníky v oblasti kultury, strategie řízení kulturního dědictví s využitím kulturního průmyslu a pilotní akce projektu zaměřená na inovační řízení historických lokalit.

Zapomenuté dědictví našeho města si připomínáme především 60 Ústeckými NEJ. Hlavním prvkem projektu jsou velkoplošné projekce na plochu chodníku před budovou Hraničáře, o které se pravidelně střídají významní umělci. Součástí projektu je také realizace venkovního mobiliáře pro posezení. V rámci projektu se návštěvníci mohou mj. těšit na bohatý doprovodný program – koncerty klasické hudby, besedy nebo umělecké instalace. Společně s městem Ústí nad Labem, které tento prestižní projekt Evropské unie vyjednalo, se tak Hraničář bude podílet na připomenutí a oživení bohaté Ústecké historie a dnes již zapomenutých míst.

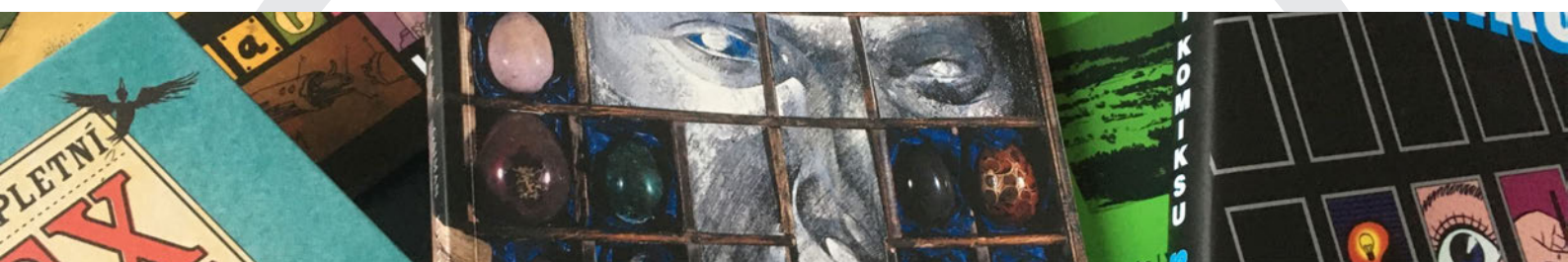
9. 7. 2021 – 19. 8. 2021	Lucie Hyšková, Petr Kubáč, Alexandra Naušová: Byla Porta – byla by Tramská
--------------------------	---

20. 8. 2021 – 31. 12. 2021	Lucie Hyšková, Petr Kubáč, Alexandra Naušová: Demo(u)lice
----------------------------	--

HRANIČÁŘSKÁ AKADEMIE KOMIKSU

Komiksová akademie je edukativním projektem z oblasti komiksu a ilustrace. Serie vzdělávacích videí a rozhovorů s českými významnými autory komiksu můžete nalézt na YouTube profilu Veřejného sálu Hraničář.

<https://www.youtube.com/channel/UCDvOcN3lblbIInoiV3MMzDg>

Komiksová akademie
106 odběratelů

Odebírat

DOMOVSKÁ STRÁNKA

VIDEO

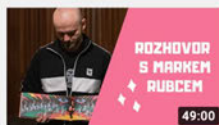
PLAYLISTY

KANÁLY

INFORMACE

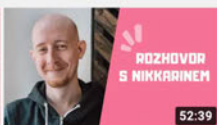
Nahraná videa ▶ Přehrát vše

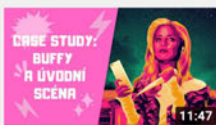
Rozhovor s Markem Rubcem
241 zhlédnutí • před 9 měsíci

3. Jak se píšou postavy
180 zhlédnutí • před 10 měsíci

Rozhovor s Nikkarinem
208 zhlédnutí • před 1 rokem

Případová studie: Buffy a úvodní scéna
94 zhlédnutí • před 1 rokem

2. Jak se tvoří příběh
582 zhlédnutí • před 1 rokem

Rozhovor se Štěpánkou Jislovou
331 zhlédnutí • před 1 rokem

GALERIE HRANIČÁŘ

“Síla umění a kultury je inspirativní a má schopnost měnit lidi, vnímání a společnost.”

Idea Galerie Hraničář vychází ze snahy kriticky reflektovat aktuální otázky a konkrétní události ve společnosti. Chceme iniciovat mezinárodní spolupráci, poskytovat příležitost pro učení a sdílení. Galerie podporuje kritické myšlení a nové formy uměleckého a intelektuálního zapojení s pomocí umění, vědy a společnosti. Sestavujeme prostředí, virtuální i skutečná, která nastavují divákovi takové podmínky, aby dílo nerušeně vnímal a inspirovalo ho k jeho vlastní kritické reflexe.

Prostřednictvím výstav současného českého i mezinárodního umění otevírá Galerie Hraničář aktuální témata a diskuzi o nich rozvíjí prostřednictvím různých formátů doprovodných formátů a akcí pro veřejnost. Důležité jsou vzdělávací programy pro studenty a děti.

Galerie Hraničář sídlí v budově bývalého kina Hraničář v centru města Ústí nad Labem. V roce 2014 došlo k znovu oživení celého domu a s ohledem na původní dispozice budovy vznikla tři nová galerijní patra určená nejen pro prezentaci současného umění.

Galerie Hraničář v roce 2021 představila komplexní tematicky profilovaný a společensky angažovaný celoroční výstavní projekt s názvem Světlo. V termínu 28. 5. – 31. 12. 2021 byla realizována skupinová výstava současného umění doplněná o mezioborový doprovodný program. V průběhu celého roku proběhla řada tematických dlouhodobých uměleckých intervencí především mimo galerijní prostory.

Na základě mimořádných opatření vlády byla *Galerie Hraničář* pro veřejnost na začátku roku 2021 uzavřena a nadále pracovala na alternativní distribuci kulturního obsahu, především prostřednictvím své agendy do online prostředí. Na základě adaptace na průběžná omezení se zaměřila na různé cílové skupiny a rozvíjení programu na jiných platformách pomáhajících k výzkumu a sdělení ročního tématu. Během prvních třech měsíců roku 2021 vznikly nové díly pořadu **Podcast Hraničář** se zacílením na lokální témata. Na ty nahlíželi ústečtí mileniálové optikou kritické reflexe a pozitivního přístupu k tomu, jak opravit zpřetrhané vazby ústečanů k městu Ústí nad Labem.

V rámci hledání cesty a způsobu, jak k sobě přivést odborníky i odbornice věnující se reflexi urbánní etnografie a občanským projektům ve veřejném prostoru jsme iniciovali vznik nové ústecké Platformy pro urbánní kreativitu a kritiku, a zároveň podpořili první vydání sborníku **ZIN 400**. Cílená aktivita v menších pracovních skupinách přinesla inspirativní prostředí nejen pro studenty i studentky zdejší univerzity, kteří na základě pandemického roku přišli o sociální kontakty a angažování se v otázkách práva na město. Během uzavření kulturních institucí pro návštěvníky jsme pořádali pravidelné komentované procházky městem s daným odborníkem nebo lokálním pamětníkem s názvem **Pěšky Ústím**. Každá vybraná osobnost odrážela zájem jejího autora. Velmi dobrou zpětnou vazbu jsme získali nejen k procházce do Krásného Března, perly saské renesance

a zašlé naděje poválečné zástavby z 70. a 80. let minulého století, která v současné době chátrá a postrádá smysluplnou revitalizaci v kontextu místa.

Mezi zásadní cíle projektu *Galerie Hraničář* patří edukativní role a vzdělávání napříč obory. Naší dlouhodobou snahou je přinášet smysluplné vzdělávání, atraktivní interpretaci místního dědictví a hledání mostů mezi výtvarným uměním, environmentálním aktivismem a komunitní participací. Díky tomu jsme v průběhu roku 2021 připravili dvě vydání autorských pracovních listů s názvy **Kdo se bojí, nesmí do města** a **Zapomenutá tma**, které vychází z hraničářského ročního tématu, jsou určeny pro žáky na základní škole a mohou je využívat ve výuce jako pedagogové, tak rodiče v rámci domácího vzdělávání.

V květnu dle vládních nařízení mohla muzea a galerie znovu otevřít své výstavní prostory pro veřejnost. V rámci ústecké muzejní a galerijní noci jsme dne 28. 5. 2021 otevřeli pro veřejnost novou expozici v *Galerii Hraničář* s názvem *Světlo* a pokračovali v plánu na doprovodných programem a uměleckých intervencích mimo své výstavní prostory.

Skupinová výstava *Světlo* představila mladé umělce a umělkyně z českého výtvarného prostředí. Skrze výstavu a doprovodný program jsme vnesli velké množství nesmírně důležitých otázek, jejichž tendence se protínali v tématech vlivu osvětlení na živou přírodu, pozitivnímu i negativnímu vlivu světla na lidské zdraví, roli různých forem světla v urbanismu či spojitosti s dějinami, tradicemi a rituály. V rámci dlouhodobé strategie jsme pokračovali v mezioborové spolupráci, tentokrát s *Odbornou skupinu pro tmavé nebe při České astronomické společnosti*, díky které jsme získali a celý rok předávali informace o problematice světelného znečištění – fenoménu moderní doby, který se stále víc dotýká přírody a životního prostředí. Letošní hraničářské téma vzešlo z návrhu teoretika umění **Matěje Forejta**, se kterým jsme v předchozích letech spolupracovali na několika menších projektech. Pro rok 2021 jsme oslovili architekta **Tomáše Petermanna**, který nám připravil návrh na nové galerijní prostředí jenž svými grafickými prvky doplnila ilustrátorka **Magdalena Gurská**. Prostřednictvím několika různých médií vstupovali návštěvníci v prosvětlených bílých prostorech i v zatemněných black boxech do kontaktu s různými formami pohyblivého obrazu, světelných objektů či užitého umění pracujícího se světlem.

Nezaměřili jsme se na prezentaci čistě světelného umění, které má tradici od období československé meziválečné avantgardy, kdy se zářící město stalo symbolem nové kultury a nových výrazových prostředků, ale reagovali jsme na současné umění, autory a autorky, kteří využívají pojem světla v symbolické rovině a dokáží spolupracovat s jinými obory a imaginovat toto propojení. Ať už se jedná o zrod formy hor, rostlin, živočichů – to vše má zajímavé formy řízené schopností sebeuspořádání hmoty. Současné umění se tedy může stát branou mezi lidským a ne-lidským – zkamenělý život, iluze života, iluze netečnosti,

neustále se přeskupující biologické mapy. K tomu se přiklonil ve své audiovizuální a objektové instalaci umělec **Jiří Hölzel**, který se věnuje novým formám technologické racionality a poetiky v digitálním světě. V tomto bodě jsme se přiblížili ke spekulativnímu realismu, který nám pomáhá v promýšlení o současném stavu naší společnosti. Takový pohled ve své audiovizuální site specific instalaci rozvinula umělkyně **Gabriela Prochazka**. Během setkání s jejím dílem nám dochází, že unášet se vlnami lyrické imaginace neznamena pominout, jak kritická a konkrétně angažovaná jsou její tvůrčí východiska. Její projekt sledoval konflikt mezi přírodou a lidskou civilizací, industriálním způsobem života nebo alarmující míru současného vymírání druhů na planetě. Video **Nikoly Ivanova** přineslo propojení do světa humanitních a sociálních věd. V čem je biopolitický úhel pohledu na spánek specifický a jaký je jeho vývoj? Jak industrializace proměnila spánek? Jeho autorský film přinesl širší úvahu o vztahu o zkrácení doby spánku a společnosti 24/7. Umělkyně **Miroslava Večeřová** uchopila tematiku světla jako symboliku přírodního rituálu očisty a transcendentálního zážitku s východní filozofií. Vystavené video zachycovalo její performativní rituál na anglickém pobřeží bezprostředně po covidové karanténě a odloučení od společnosti. Na těle živé sochy hořela směs ze šalvěje, která je pro své blahodárné účinky užívána v medicíně. Autorka tak procházela nejasným procesem na pomezí magického rituálu a arteterapie.

V období komplikovaného pandemického roku 2021 jsme do svého programu operativně začlenili četnější realizace uměleckých intervencí ve veřejném prostoru města Ústí nad Labem. V první polovině roku realizovali umělkyně **Laura Filáková** a **Kateřina**

Houbová nové umělecké intervence v rámci otevřené piazzety přes budovu Veřejného sálu Hraničář. Laura Filáková vytvořila z dlouhých plátů fólie levitující instalaci, která odrážela sluneční světlo a vrhala stín na přilehnou ulici. Materiál z umělecké intervence byl následně využit k recyklaci a transformaci pro další galerijní účely. Kateřina Houbová prezentovala sérii objektů, v nichž pracovala s principem zrcadlení v plátech dokonale vyleštěného nerezového plechu. Obě autorky dlouhodobě přemýšlí o novém materialismu a reflektují průnik i hranici mezi přírodním a kulturním, přirozeným světlem a umělým materiálem.

Jako důsledek pandemie a potřeby sdílení živého setkání s uměním jsme se během léta zaměřili na performance. Umělkyně **Darina Alster** a **Sonya de Moon** představily abstrahovaná gesta, scénáře a pohyby vycházející z tradice západního ezoterismu. Inspiraci našly v náboženských liniích směřujících k osvobození člověka s důrazem na komunitu a vztah. Součástí galerijního programu byla i série pohybových performancí s názvem **Léto v pohybu**. Studentka umění a tanečnice **Hana Kokšalová** oslovila lokální performery a performerky, kteří si vybrali místo v okolí Hraničáře, ohledali ho a nechali se jím inspirovat ke vzniku site specific variace předešlých děl. Obsahově byla zpracována témata prostorové proměny krajiny a lidského vztahu k ní. Celkově proběhly čtyři události a na streamovací platformě YouTube profilu Veřejný sál Hraničář jsou ke zhlédnutí všechny záznamy. Letní program uzavřel již druhý ročník uměleckého soustředění na ústecku a mostecku s názvem **Krajina nerůstu**. Jeho účastníci a účastnice ve formě přednášek, diskuzí, workshopů a terénních procházek poznávali hlavní pohyby, které vedli k současné podobě mostecké krajiny. Z mezioborové diskuse vycházelo i kolektivní promýšlení ekologických, politických a sociálních souvislostí spravedlivé transformace kraje.

V druhé polovině roku do projektu světlo vstoupila mezinárodní spolupráce s kurátorkami **Andreou Domesle** a **Sophie Kauffenstein**. V rámci projektu **Videocity Food and Light** jsme společně realizovali kurátorovanou intervenci v podobě experimentálního promítání mezinárodního pásma videoartů umělců a umělkyní: **Leopold Kessler, Wolfgang Lehrner, Tomas Eller and Kollektiv Wirr**. Další umělecká intervence umělecké dvojice **Karim Tarakji** a **Štěpán Kovář** s názvem **Source** vycházela z životních stádií hvězd napříč vesmírem. Světelná instalace v prostředí hraničářského kinosálu interagovala s diváky, kteří mohli sledovat jemné přechody mezi jednotlivými stádii světla.

Během podzimu se doprovodný program Galerie Hraničář zaměřil na realizaci několika dílen a workshopů pro děti i dospělé s pozvanými umělci i designéry. Členové komunitní platformy vynalézající nové přístupy k hudbě a zvuku s názvem **Solid Core** uspořádali workshop digitálního syntetizátoru produkující klasické hororové zvuky. Dvojce **Magdaléna Gurská** a **Jiří Hölzel** připravili pro děti dílnu na výrobu hologramu, který

umožňuje speciálně zachytit obraz za pomoci trojrozměrné struktury. Trojice **Ilona Dragoeva, Jakub Knápek** a **Jan Hruběš** pro dospělé zrealizovali workshop gravírování do skla a výrobu lampiček.

Důležitou součástí doprovodného programu Galerie Hraničář byla realizace a spolupráce na festivalu ilustrace, komiksu a videoher **FIK 2021** s tématem *Oheň*. Festival se odehrál během víkendu 19.–21. 11. 2021, tedy krátce před zavedením dalších omezení a přísných restrikcí směrem ke kulturním akcím. Komponovaný program byl zaměřen na tematické výstavy, diskuze, autorské prezentace a čtení z oblasti kresby, malby, knižní vazby a komiksu, doplněný o hudební a herní program. Hlavní část festivalu tvořily aktivní autoři a autorky z ústecké umělecké scény povětšinou úzce spjatí s Veřejným sálem Hraničář a Fakultou umění a designu UJEP. Dalším důležitým přínosem byla spolupráce s německými hosty, kteří jezdí pravidelně z ateliérů nebo ilustrátorských komunit v Berlíně, Lipsku a Halle. V letošním roce se festivalu účastnil grafický designér **Hans Lichtenwagner**. V prostorách galerie Hraničář v rámci festivalu vznikly dvě výstavní intervence autorek **Juliána Chomová** a **Kateřina Dobroslava Drahošová**. Juliána je jednou z nejproduktivnějších a nejvýraznějších tvůrkyň pohybujících se na české ilustrátorské scéně, je členkou sítotiskového studia *Fatcat press* a v rámci festivalu vystavila svůj projekt *Květy zla*.

Mezi klíčovou cílovou skupinu Galerie Hraničář patří děti, pro které je během celého roku určen herní dětský prostor s názvem **Hraveniště**. V něm se odráží aktuální téma Galerie Hraničář a dětské návštěvníci se tak mohou hravou formou za pomoci interaktivní prvků seznámit např. s různými fyzikálními vlastnostmi světla. V průběhu roku dále organizujeme dvě komponované odpoledne, kdy se galerie promění pro potřeby dětského diváka za pomoci site specific instalace, bojové hry a různých úkolů. V letošním roce galerijní prostředí pojala studentka umění **Klára Vlachová** a designérka **Kateřina Bartošová**.

V rámci ediční činnosti jsme realizovali vydání **Časopisu Hraničář** v počtu 1000 kusů, který je zdarma a slouží k propagaci hraničářských aktivit i aktuálního ročního tématu. Součástí zprostředkování důležitých témat směrem k veřejnosti je i vedení hraničářského blogu, na kterém se 1x do měsíce objevuje článek odkazující k dramaturgické linii galerie.

1 × skupinová výstava	2 × komponované odpoledne pro děti	8 × přednášky
7 × umělecké intervence	6 × galerijní animace	3 × diskuze
3 × publikační činnost	2 × pracovní listy	13 × workshopy, výtvarné dílny
9 × online program – podcast	2 × divadlo	11 × komentované procházky pro dospělé
3 × online program – video medailony	3 × koncert	3 × procházky pro rodiče a děti
12 × performance	2 × filmové projekce	12 × komentované prohlídky
1 × umělecké soustředění	2 × festival	
1 × letní tábor pro děti	2 × komunitní večere	

GALERIJNÍ ANIMACE

Animační programy k výstavě jsou určeny zejména vzdělávacím institucím jako jsou ZŠ, SŠ nebo ZUŠ, ale objednat se mohou též další zájmové skupiny (děti a mládež, dospělí, senioři). Obsah galerijních animací je naplňován s ohledem na půlroční tematický program Veřejného sálu Hraničář. Formou teoretických informací i tvůrčích aktivit se účastníci zblízka seznamují s vystavenými díly a lépe pronikají do problematiky aktuálního tématu výstavy současného výtvarného umění. Animační program je vždy připravován s ohledem na konkrétní skupinu účastníků (věk a počet účastníků, časové možnosti skupiny). Animační program vede pedagog specialista ve spolupráci se studenty Katedry výtvarné kultury Pedagogické fakulty UJEP.

FESTIVAL ILUSTRACE A KOMIKSU

Mezinárodní Festival současné ilustrace a komiksu (dále jen FIK) již čtvrtým rokem představil v Ústí nad Labem tématické výstavy, diskuze, workshopy, prezentace, autorská čtení a koncerty. V rámci několikadenní akce vystoupili umělci ze světa současné ilustrace a komiksu, talentovaní studenti i významní tvůrci z Čech a Německa. Hlavní část festivalu tvořili aktivní autoři z ústecké (umělecké) scény povětšinou úzce spjatí s Veřejným sálem Hraničář a Fakultou umění a designu UJEP. Oproti jiným festivalům se FIK snaží vytvořit kreativní, téměř domácí prostředí, kde mohou návštěvníci přicházet s umělci přímo do kontaktu a sami rozvíjet své umělecké ambice. Zázemí pro možné formování, jak tvůrčích nebo profesních vztahů, se stalo tím nejdůležitějším. Jedním z důležitých přínosů je zájem o spolupráci s německými hosty a navazování přeshraniční spolupráce, díky které mají lokální autoři možnost konfrontovat své projekty z obou perspektiv, toho, co je společné a naopak rozdílné.

Jádro uplynulého ročníku se nacházelo v prostorách Veřejného sálu a galerie Hraničář. Nově se festival rozšířil o prostory **Domu umění Ústí nad Labem**, kde se nachází sítotisková dílna **U Pavouka**, dále se zapojil coworkingový prostor **Central Node**, dámské centrum fitness a prázdné výlohy v horním parteru ulice Masarykova 14. Několikadenní festival provázela série výstav. V prostorách Hraničáře vystavovala **Julie Černá**, zástupkyně nejmladší české ilustrátorské scény, která své kresby propojila s lyrických texty. Autorské grafické sítotisky a sochy od **Paula Waaka** a **Martina Raudenského** tvořily v prostorách galerie jedinečný mezigenerační dialog a česko-

německé prostředí. Mezi druhého německého hosta patřila umělkyně a ilustrátorka **Tina Kaden**, jenž představila svoje feministické knihy, ziny a kresby s queer tematikou. Mezi prezentované autory se zařadil i umělec a student doktorského studia oboru Vizuální komunikace na Fakultě umění a designu UJEP **Jiří Hölzel**. V projekci návštěvníci viděli část města vytvořeného v počítačové hře **Cities Skyline**, která dokáže skrze sofistikované mechanismy simulovat budování městské infrastruktury a reagovat na reálné potřeby obyvatel jako například propracovanost veřejné dopravy, komunikačních sítí, dostupnost sociálních a zdravotních služeb, kulturních a vzdělávacích institucí i kvalitu životního prostředí.

Celý festival protínal program výtvarných dílen a kreativních workshopů s tvůrci. Workshop o psaní komiksů s **Lukášem Pokorným** obohatil návštěvníky o tvorbu charakterů jednotlivých postav. V rámci speciálního workshopu s názvem **Solid Core-synth** workshop připravili **Jan Hruběš** a **Adam Chmiel** vlastní kapesní polyfonní systetizátor, který kombinuje expresivní dotykové interface s digitální syntézou v pentatonické stupnici. Hodnocení účastníků workshopu bylo velmi kladné, i z důvodu ojedinělosti a možnosti získání zkušeností v prostředí Ústí nad Labem. Aplikace ilustrace a komiksu do virtuálního prostředí se pokusil představit videoherní blok s autory **Michal Berlinger** s projektem **Amanita Design**, **Vlastimilem Veselým** a **Ondřejem Trhoňem**. Díky propojení oboru animace a 3D, virtuální reality a počítačových her vznikla diskuze nad novými poznatky, které rozvíjí tento obor.

Přínosem se bezesporu stala profesionální prezentace výstavních projektů a doprovodných programů, dále rozvoj mezinárodní spolupráce a rozvoj aktivní lokální činnosti. Několikadenní akce má charakter komunitního setkání s kvalitním programem přednášek, prezentací, projekcí a výtvarných dílen zacílených na studenty místní vysoké školy. Projekt je unikátní tím, že je realizován v prostorách Veřejného sálu Hraničář, jenž se nachází v centru města Ústí nad Labem a od počátku svých aktivit si poměrně rychle získal publikum z řad široké i odborné veřejnosti.

<https://www.fikfestival.cz/>

6 × výstavy a komentované prohlídky k výstavám	2 × koncerty, djs
4 × debaty, přednášky	1 × divadlo
8 × výtvarné dílny, workshopy	1 × filmová projekce

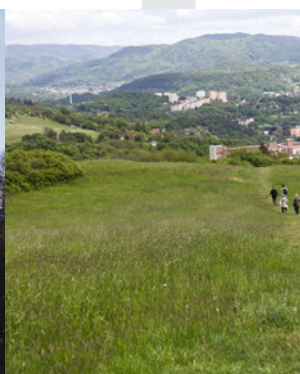

PĚŠKY ÚSTÍM

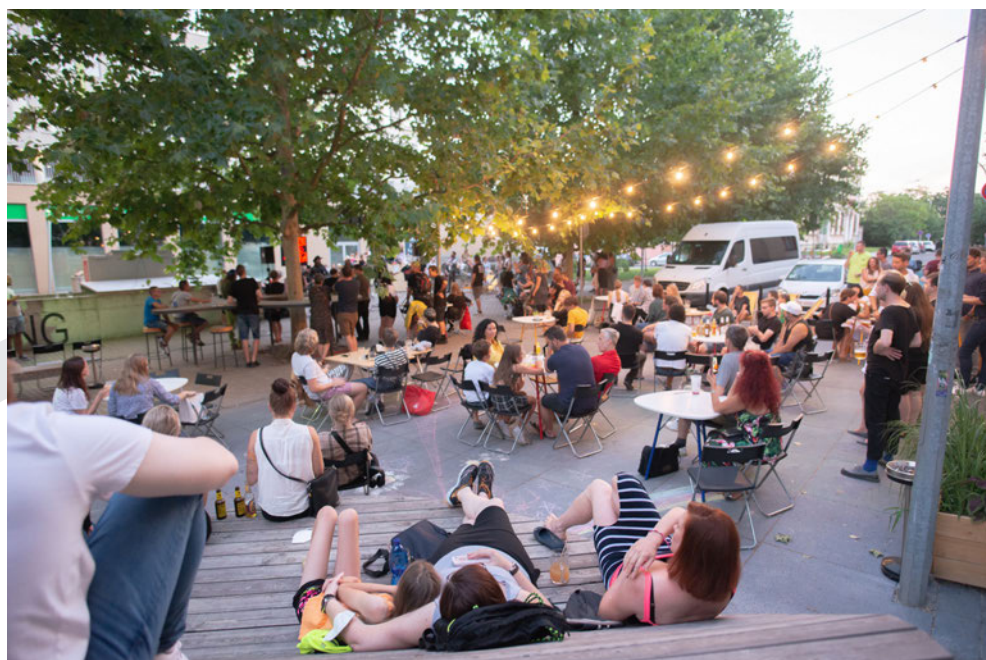
Ze všeho nejraději chodíme, jsme v pohybu, ve městě a okolí. A ještě raději objevujeme místa, na která by naše kroky za jiných okolností asi nevedly!

Pěšky Ústím vznikl jako doprovodný program k projektu **Komu patří město** i název chystané hraničářské mapy objevných a bez pochyb zvláštních procházkových tras po Ústí nad Labem a jeho blízkém okolí. Každá trasa odráží osobnost a zájem jejího autora, vybrat si tak můžete podle počasí, vaší aktuální nálady či míry podivnosti míst, která navštívíte.

Projekt předčil očekávání svých organizátorů a stal se pravidelnou nabídkou Veřejného sálu Hraničář. Každá procházka je realizována ve spolupráci s více či méně známými osobnostmi Ústecka, kteří návštěvníky provázejí svými oblíbenými trasami. Nechybí komentáře, vyprávění a historky z navštívených míst.

Léto na ulici

Léto na ulici

Léto na ulici
– workshop

Léto na ulici
– příměstský tábor

Putování za kometou
– komponované odpoledne
pro děti

Komu patří město
– autorské pracovní listy

Galerie Hraníčář
– přednáška

Galerie Hraníčář

Galerie Hraníčář

Galerie Hraníčář
– pohled do výstavy

Galerie Hraníčář
– komentovaná prohlídka
pro školy

Galerie Hraníčář
– pohled do výstavy

Pěšky Ústím

Krajina nerůstu
– symposium

Pěšky Ústím

Sluneční město
– křest 2. vydání
architektonického průvodce

Bydlet Ústí
– divadlo

Forget Heritage

